



JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 27. september 2018
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Martin Reinseth
Sagsnr.: 2018-0030-1265
Dok.: 785654

Hermed sendes endelig besvarelse af spørgsmål nr. 884 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. juni 2018. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Marlene Harpsøe (DF).

Søren Pape Poulsen

/

Lene Steen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 884 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren redegøre for baggrunden for, at politiet valgte at trække sig fra et område med mennesker i Gribskov, hvor der imod antændingsforbuddet var tændt bål, jf. artiklen ”Muslimer tænder bål i skov under eidfest: Politi måtte trække sig” fra Ekstrabladet.dk den 16. juni 2018?”

Svar:

1. Det skal være sådan, at politiet kan komme alle steder i landet. Det gælder selvsagt også, hvis der er optræk til uroligheder. Derfor bad jeg politiet om en redegørelse for den episode, der er omtalt i artiklen, da jeg hørte om sagen.

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst, at Nordsjællands Politi har oplyst følgende:

”1. Nordsjællands Politi modtog den 16. juni 2018 kl. 08.07 telefonisk en anmeldelse om, at der var tændt bål i skoven ved Højbjerg Hegn i Gribskov kommune. Nordsjællands Politi sendte som følge heraf en patrulje til stedet. Patruljen oplyste efter ankomsten over for politiets vagtcentral, at bålet var tændt på en dertil indrettet bålplads, og at der var taget tiltag mod brand i form af vanddunke. Efter aftale med vagtcentralen meddelte patruljen de tilstedeværende personer, at de fortsat kunne have bål.

Nordsjællands Politi modtog den 16. juni 2018 kl. 10.04 på ny en telefonisk anmeldelse om, at der var tændt bål inde i skoven ved Højbjerg Hegn i Gribskov kommune. Nordsjællands Politis vagtcentral sendte som følge heraf på ny en patrulje til stedet. Patruljen oplyste efter ankomsten, at bålet var tændt på en dertil indrettet bålplads, at der var taget forholdsregler mod brand i form af vand, at en skovløber var på stedet, at skovløberen havde oplyst, at der ikke var fare for, at ilden løb eller for skoven i øvrigt, samt at skovløberen ikke havde indvendinger mod brugen af grillstedet. Efter vagtcentralens telefoniske forelæggelse af situationen for Nordsjællands Politis indsatsleder foretog patruljen sig herefter ikke yderligere. Indsatslederen og vagtcentralens medarbejdere har oplyst, at de på dette tidspunkt ikke var bekendt med, at anledningen til bålafbrændingen var en markering af en muslimsk højtid. Det bemærkes i den forbindelse, at en sådan oplysning ikke ville have haft betydning for indsatslederens vurdering af situationen.

Skovløberen har oplyst, at han den 16. juni 2018 om formiddagen blev opmærksom på, at en politipatrulje kørte ind i skoven. Han kørte efter patruljebilen, da han gerne ville vide, hvad der foregik. Han talte med patruljen om bålet, og da der var tale om en fast stampet bund med en ring af sten omkring, mente han ikke, at det ville være forkert at lade bålafbrændingen fortsætte. Det var imidlertid politiet, der gav tilladelse til at grille.

Den 16. juni 2018 kl. 15.00 modtog Nordsjællands Politi telefonisk en anmeldelse fra en borger, der havde set bål i skoven ved Højbjerg Hegn i Gribskov kommune. Anmelderen havde rettet henvendelse til brandstationen i Helsingør, og brandvæsnet kørte – efter at være blevet rekvireret via 112 – til stedet. Brandvæsnet anmodede ved deres ankomst om at få en politipatrulje til stedet, da der var en voldsomt ophidset stemning. De tilstedeværende personer havde ikke til hensigt at slukke bålet, idet de henviste til, at de tidligere på dagen havde fået tilladelse fra både den omtalte skovløber og politiet.

Nordsjællands Politi sendte en patrulje til stedet, der ved ankomsten konstaterede, at selskabet bestod af ca. 20 voksne samt en større gruppe børn. Stemningen var fortsat ophidset, idet brandvæsnet fastholdt, at bålet var i strid med afbrændingsforbuddet og skulle slukkes.

Patruljen indledte en dialog med tre af mændene, der gav udtryk for, at politiet måtte anholde samtlige tilstedeværende mænd og kvinder, før bålet ville kunne slukkes. Flere personer kom til og respekterede ikke, at de skulle holde afstand til polititjenestemændene, ligesom personerne var meget ophidsede og råbende. Patruljen trak på den baggrund på et tidspunkt peberspray og varslede, at den ville blive anvendt. Der blev ikke – som oplyst i medierne – kastet grene eller andre effekter efter politiet.

I lyset af sagens udvikling drøftede Vagtcentralen kl. ca. 15.45 den beslutning, som blev truffet om formiddagen om at tillade fortsat bålafbrænding og herunder særligt spørgsmålet om, hvem der i givet fald har kompetence til at dispensere fra et forbud mod bålafbrænding. Konklusionen på drøftelserne var, at hverken politiet eller repræsentanter for skoven har kompetence til at dispensere fra et forbud mod bålafbrænding.

På baggrund af meldinger om en fortsat særdeles ophidset stemning på stedet traf vagtchefen beslutning om at trække patruljen midlertidigt tilbage samtidig med, at han besluttede at sende tre yderligere patruljer, herunder to hundepatruljer, til stedet som assistance. På dette tidspunkt var man i vagtcentralen bekendt med, at arrangementet i skoven havde relation til den muslimske Eid-fest.

Inden patruljerne nåede frem, blev de imidlertid aflyst, idet vagtchefen efter en helt konkret vurdering besluttede at afstå fra at håndhæve afbrændingsforbuddet ved magtanvendelse. En håndhævelse af afbrændingsforbuddet ved anvendelse af den fornødne magt måtte således i lyset af den tilspidsede situation forventes at indebære anholdelse af et større antal mænd og kvinder i selskab med børn, som i situationen kunne risikere at få meget ubehagelige oplevelser. Dette sammenholdt med, at der efter det oplyste ikke var nogen konkret fare for, at ilden kunne brede sig, ligesom der var vand til stede, samt at de politimæssige dispositioner om formiddagen havde givet deltagerne i arrangementet et fejlagtigt indtryk af, at der forelå en godkendelse til fortsat bålafrænding, førte til beslutningen om at trække polititilstedeværelsen fra området.

Der var som beskrevet tale om en konkret vurdering, som blev truffet af vagtchefen i den foreliggende situation. Det er helt sædvanligt, at vagtchefen ud fra det aktuelle situationsbillede og de ressourcer, der er til rådighed, vurderer, hvilke politimæssige dispositioner der skal iværksættes, og at der i denne vurdering tillige indgår en risikovurdering i forhold til de mulige afledte konsekvenser af en given politimæssig disposition.

Nordsjællands Politi havde efterfølgende en dialog med brandvæsenet, der resulterede i, at brandvæsenet ville føre tilsyn på stedet senere på aftenen.

2. Nordsjællands Politi begik beklageligvis en fejl i den indledende fase ved – på trods af afbrændingsforbuddet – at meddele de tilstedeværende personer, at de fortsat kunne have bål. Det må i denne forbindelse konstateres, at Nordsjællands Politi i begyndelsen baserede sig på en fejlagtig vurdering af, hvilken myndighed der havde kompetence til at dispensere fra et forbud mod bålafrænding.

Nordsjællands Politi har på baggrund af en evaluering af sagen – ud over at sikre videndeling blandt politikredsens operative ledere om kompetenceforholdene – taget initiativ til et møde med repræsentanter for brandberedskabet og Naturstyrelsen med henblik på en drøftelse af de læringspunkter, der kan udledes af den konkrete sag.

For så vidt angår beslutningen om ikke at anvende magt for at gennemtvinge slukningen af bålet om eftermiddagen kan Nordsjællands Politi oplyse, at der var tale om en helt konkret afvejning af de hensyn, der gjorde sig gældende i situationen. På den ene side stod således hensynet til at sikre overholdelsen af det gældende afbrændingsforbud og på den anden side, at håndhævelse af afbrændingsforbuddet ved magtanvendelse måtte forventes at indebære anholdelse af et større antal mænd og kvinder, der var i selskab med børn sammenholdt med oplysningerne

om, at der ikke var nogen konkret fare for spredning af ilden, at der var vand til stede, og at de politimæssige dispositioner om formiddagen havde givet deltagerne i arrangementet indtryk af, der forelå en godkendelse til fortsat bålafbrænding. Under disse omstændigheder skønnede vagtchefen, at anvendelse af den til gennemtvungelse af slukning af bålet fornødne magt ville være uproportional i forhold til behovet for håndhævelse af afbrændingsforbuddet, og jeg bakker op om den beslutning, som vagtchefen traf. Det tilføjes, at beslutningen under de samme omstændigheder ville have været den samme, hvis der havde været tale om et Sankt Hans-bål.

Det kan afslutningsvist oplyses, at Nordsjællands Politi har modtaget og optaget de anmeldelser, der er indgået vedrørende overtrædelse af afbrændingsforbuddet. Sagerne behandles og prioriteres under hensyn til sagernes grovhed og hastende karakter samt politiets travlhed på anmeldelsestidspunktet på samme måde som andre sagstyper. Der er i flere sager sket sigtelse for overtrædelse af afbrændingsforbuddet, mens der i andre mindre grove sager er sket vejledning om afbrændingsforbuddet.”

2. Jeg vil gerne understrege, at det naturligvis er sådan, at alle borgere i landet skal overholde lovgivningen. Så enkelt er det. Når politiet vurderer, at der er behov for at anvende magt, skal der ikke tøves. Der må ikke herske tvivl om, at det er politiet, der bestemmer, og at borgerne skal følge politiets instruktioner. Jeg har samtidig noteret mig, at politiet efter en helt konkret vurdering besluttede ikke at anvende magt i den situation, der var tale om.

Jeg har også noteret mig, at Nordsjællands Politi har oplyst, at de begik en beklagelig fejl, da de på trods af afbrændingsforbuddet meddelte de tilstedeværende personer, at de fortsat kunne have bål, og at dette skyldtes en fejlagtig vurdering hos politiet af, hvilken myndighed der har kompetence til at dispensere fra et forbud mod bålafbrænding.